

Štvrtok 23. mája 2013

P7_TA(2013)0233

Rwanda: prípad Victoire Ingabireovej**Uznesenie Európskeho parlamentu z 23. mája 2013 o Rwande: prípad Victoire Ingabireovej (2013/2641(RSP))**

(2016/C 055/22)

Európsky parlament,

- so zreteľom na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach, ktorý Rwanda ratifikovala v roku 1975,
 - so zreteľom na Africkú chartu ľudských práv a práv národov,
 - so zreteľom na Africkú chartu o demokracii, voľbách a správe vecí verejných,
 - so zreteľom na listiny Organizácie Spojených národov a Africkej komisie pre ľudské práva a práva národov, predovšetkým na zásady a usmernenia týkajúce sa práva na spravodlivý súd a právnu pomoc v Afrike,
 - so zreteľom na odpoveď podpredsedníčky Komisie/vysokoj predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku Catherine Ashtonovej na písomnú otázku E-010366/2012 o Victoire Ingabireovej zo 4. februára 2013,
 - so zreteľom na Dohodu o partnerstve medzi členmi skupiny afrických, karibských a tichomorských štátov na jednej strane a Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na strane druhej, podpísanú v Cotonou 23. júna 2000, a predovšetkým na jej prílohu VII, ktorá požaduje presadzovanie ľudských práv, demokracie založenej na zásadách právneho štátu a transparentnej a zodpovednej správy verejných vecí,
 - so zreteľom na Dohovor OSN proti mučeniu a inému krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu,
 - so zreteľom na správu Amnesty International z roku 2013 s názvom Ohrozená spravodlivosť: prvostupňový súd s Victoire Ingabireovou,
 - so zreteľom na článok 122 ods. 5 a článok 110 ods. 4 rokovacieho poriadku,
- A. keďže po 16 rokoch v exile v Holandsku sa predsedníčka Spojených demokratických síl Rwandy (UDF⁽¹⁾), ktoré sú koalíciou opozičných strán Rwandy, Victoire Ingabire, vrátila v roku 2010 do Rwandy, aby kandidovala v prezidentských voľbách;
- B. keďže Victoire Ingabireovej bolo nakoniec odopreté vo voľbách kandidovať a 14. októbra 2010 bola zatknutá; keďže voľby vyhral s 93 % hlasov prezident Paul Kagame, líder Vlasteneckého frontu Rwandy (RPF), ktorému predtým skončilo funkčné obdobie; keďže strana UDF sa nemohla pred voľbami v roku 2010 zaregistrovať ako politická strana; keďže podobný postup sa použil aj proti ostatným opozičným stranám;
- C. keďže politické aktivity pani Ingabireovej boli okrem iného zamerané na otázky právneho štátu, slobody politického združovania a posilňovania práv žien v Rwande;
- D. keďže Vlastenecký front Rwandy je za vlády prezidenta Paula Kagameho naďalej dominantnou politickou silou v krajine, riadi verejný život v súlade so systémom jednej strany, pričom kritici rwandskej vlády sú prenasledovaní, zavražďovaní a väznení;

⁽¹⁾ vo francúzštine: Forces Démocratiques Unifiées (FDU-Inkingi).

Štvrtok 23. mája 2013

- E. keďže Victoire Ingabire bola 30. októbra 2012 odsúdená na osem rokov väzenia; keďže bola usvedčená v dvoch aktualizovaných obvineniach a zbavená viny v štyroch ďalších obvineniach; keďže bola uznaná za vinnú zo sprisahania s cieľom poškodiť orgány štátu s využitím terorizmu a ďalej zo „zľahčovania“ genocídy z roku 1994 z dôvodu jej údajných stykov s povstaleckou skupinou z radov Hutuov, Demokratickými silami za oslobodenie Rwandy (FDLR); keďže verejný žalobca pre ňu žiadal doživotný trest;
- F. keďže 25. marca 2013 začal odvolací proces s Victoire Ingabireovou, ktorá vyzvala na opätovné preskúmanie dôkazov;
- G. keďže stížanie Victoire Ingabireovej za „ideológiu genocídy“ a „vytváranie názorovej nejednoty“ je ilustráciou nedostatku tolerancie pluralitných politických názorov zo strany vlády Rwandy;
- H. keďže v apríli 2013 počas odvolacieho konania pred Najvyšším súdom bola Victoire Ingabireová oslobodená spod šiestich bodov obžaloby, zároveň však bola odsúdená na základe nových obvinení, ktoré nevychádzali z právnych dokumentov, a ktoré neboli podľa jej obhajcu predložené počas súdneho procesu; medzi tieto dve nové obvinenia patrí popieranie/revizionizmus a velezrada;
- I. keďže v máji 2013, v nadväznosti na predloženie svojho svedectva proti Victoire Ingabireovej na Najvyššom súde Rwandy v roku 2012, štyria svedkovia obžaloby a spoluobvinené osoby vyhlásili, že ich svedectvá boli sfalšované; keďže významná organizácia v oblasti ľudských práv vyjadrila znepokojenie týkajúce sa „dlhotrvajúcej samoväzby a vynucovania si priznania mučením“;
- J. keďže proces, ktorý začal v roku 2011, považujú mnohí pozorovatelia za politicky motivovaný; keďže rwandský právny a súdny systém je v rozpore s medzinárodnými dohovormi, ktorých je Rwanda signatárom, predovšetkým medzinárodných dohovorov o občianskych a politických právach, ktoré vláda Rwandy podpísala 16. júla 1997, konkrétne ich ustanovení o slobode vyjadrovania a slobode myslenia;
- K. keďže pani Ingabire svoj proces od 16. apríla 2012 bojkotuje na protest proti zastrašovaniu a nelegálnym postupom vypočúvania, ktoré boli použité proti niektorým osobám, ktoré sú obvinené spolu s ňou – konkrétne proti bývalým príslušníkom FLDR nadporučíkovi Tharcissovi Nditurendovi, nadporučíkovi Noëlovi Habiyaremyeovi, kapitánovi Jeane Marie Vianneyovi Karutaovi a majorovi Vitalovi Uwumuremyiovi, ako aj proti rozhodnutiu súdu skrátiť vypočúvanie svedka obhajoby, pána Michela Habimana, ktorý obviňuje rwandské orgány z fabrikovania dôkazov; keďže tieto okolnosti rwandské orgány nepotvrdili;
- L. keďže Bernard Ntaganda, zakladateľ strany PS-Imberakuri bol odsúdený na štyri roky väzenia za ohrozovanie národnej bezpečnosti, „vytváranie názorovej nejednoty“ a pokus o organizovanie nepovolených demonštrácií;
- M. keďže 13. septembra 2012 boli Victorie Ingabire Umuhoza, spolu s dvomi ďalšími politickými predstaviteľmi Rwandy, Bernardom Ntagandom a Deogratiasom Mushyayidim (všetci sú momentálne uväznení v Kigali), nominovaní na Sacharovovu cenu Európskeho parlamentu za slobodu myslenia;
- N. keďže Rwanda je signatárom Dohody z Cotonou, v ktorej sa uvádza, že dodržiavanie ľudských práv je základnou súčasťou spolupráce EÚ a AKT;
- O. keďže dodržiavanie základných ľudských práv, vrátane politického pluralizmu a slobody vyjadrovania a združovania, sú v Rwande silne obmedzené a pre opozičné strany je zložitá vykonávať svoju činnosť a pre novinárov vyjadrovať kritické názory;
- P. keďže konsolidácia demokracie, vrátane zabezpečenia nezávislosti súdneho systému a zapojenia opozičných strán, má mimoriadne dôležitý význam, predovšetkým z hľadiska parlamentných volieb v roku 2012 a prezidentských volieb, ktoré sa majú konať v roku 2017;
- Q. keďže genocída a občianska vojna v Rwande z roku 1994 majú naďalej negatívny vplyv na stabilitu regiónu;

Štvrtok 23. mája 2013

1. vyjadruje hlboké znepokojenie nad prvostupňovým súdom s Victoire Ingabireovou, ktorý nespĺňal medzinárodné normy, prinajmenšom pokiaľ ide o jej právo na prezumpciu nevinoty, a ktorý vychádzal z vyfabrikovaných dôkazov a priznaní spoluobvinených osôb, ktoré boli zadržované vo vojenskom tábore Camp Kami, kde sa údajne na vynútenie ich priznania využívalo mučenie;
2. dôrazne odsudzuje politicky motivovaný charakter súdneho procesu, stíhanie politických protivníkov a prejudikovanie výsledku súdneho procesu; vyzýva súdy v Rwande, aby zaručili rýchly a spravodlivý odvolací súd pre pani Victoire Ingabireovú, ktorý bude spĺňať normy stanovené rwandským a medzinárodným právom;
3. vyzýva na dodržiavanie zásady rovnosti na základe opatrení, ktorými sa zabezpečí, aby každá strana – obžaloba aj obhajoba, mala počas súdneho procesu k dispozícii tie isté procedurálne možnosti a príležitosti na získanie dôkazov a aby mali rovnaké možnosti tieto dôkazy uviesť; nabáda na využívanie lepších metód overovania dôkazov, vrátane prostriedkov, ktorými sa zaručí, aby dôkazy neboli vynútené mučením;
4. vyzýva EÚ, aby vyslala pozorovateľov na sledovanie odvolacieho procesu s Victoire Ingabireovou;
5. zdôrazňuje, že rešpektuje nezávislosť rwandského súdnictva, avšak pripomína rwandským orgánom, že EÚ v rámci oficiálneho dialógu s Rwandou, na základe článku 8 Dohody z Cotonou, vyjadřila znepokojenie nad dodržiavaním ľudských práv a práva na spravodlivý súd;
6. pripomína, že sloboda zhromažďovania, združovania a vyjadrovania sú základné súčasti každej demokracie a domnieva sa, že tieto slobody sú v Rwande závažným spôsobom obmedzované;
7. odsudzuje všetky formy útlaku, zastrasovania a zadržovania politických aktivistov, novinárov a aktivistov v oblasti ľudských práv; naliehavo vyzýva rwandské orgány, aby okamžite prepustili všetkých jednotlivcov a ostatných aktivistov zadržaných jedine z dôvodu uplatňovania svojej slobody vyjadrovania, združovania a pokojného zhromažďovania; v tejto súvislosti naliehavo žiada rwandské orgány, aby upravili vnútroštátne právo takým spôsobom, aby v ňom bola garantovaná sloboda vyjadrovania;
8. naliehavo vyzýva vládu Rwandy, aby dodržiavala medzinárodné právo a Všeobecnú deklaráciu ľudských práv, Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach z roku 1966 a Africkú chartu ľudských práv a práv národov;
9. pripomína, že svedecké vyhlásenia vynútené mučením alebo inými formami zneužívania nie sú prípustné v žiadnom konaní;
10. vyzýva súdne orgány Rwandy, aby účinne vyšetrili podozrenia z mučenia a ďalšieho porušovania ľudských práv a osoby vinné z takýchto trestných činov predviedli pred súd, keďže beztrestnosť sa nesmie tolerovať;
11. vyjadruje znepokojenie nad tým, že 19 rokov po nástupe RPF k moci a dva roky po opätovnom zvolení prezidenta Kagameho, v Rwande naďalej neexistujú fungujúce opozičné strany;
12. vyzýva rwandské orgány, aby zabezpečili oddelenie administratívnych, legislatívnych a súdnych právomocí a predovšetkým nezávislosť súdneho systému a aby presadzovali účasť opozičných strán na základe vzájomnej úcty a inkluzívneho dialógu, ktoré tvoria súčasť demokratického procesu;
13. zastáva názor, že právny predpis o ideológii genocídy z roku 2008, na základe ktorého bola obvinená Victoire Ingabireová, slúži ako politický nástroj na umlčanie kritikov vlády;
14. vyzýva vládu Rwandy, aby preskúmala zákon o ideológii genocídy a zosúladiť ho so záväzkami Rwandy, ktoré vyplývajú z medzinárodného práva, a aby zároveň zmenila zákon, na základe ktorého je možné trestať trestné činy diskriminácie a sektárstva, a zosúladiť ho so záväzkami medzinárodného práva v oblasti ľudských práv.
15. zdôrazňuje, že súdny proces v trestnoprávnej veci s Victoire Ingabireovou, ktorý je jedným z najdlhších súdnych procesov v Rwande, je z politického i právneho hľadiska dôležitým testom schopnosti rwandského súdnictva viesť procesy v politických veciach na vysokej úrovni spravodlivým a nezávislým spôsobom;

Štvrtok 23. mája 2013

16. pripomína orgánom Rwandy, že demokracia je založená na pluralistickej vláde, fungujúcej opozícii, nezávislých médiách a súdnictve, dodržiavaní ľudských práv a rešpektovaní práva na vyjadrovanie a zhromažďovanie; vyzýva v tejto súvislosti Rwandu, aby podľa týchto zásad postupovala a zlepšila dodržiavanie ľudských práv;

17. zdôrazňuje, že v rámci medzinárodných rozvojových aktivít v Rwande treba oveľa väčší dôraz klásť na ľudské práva, zásady právneho štátu a transparentnú a vnímavú správu verejných vecí; vyzýva EÚ, aby v spolupráci s ďalšími medzinárodnými darcami vyvinula trvalý tlak a nabádala na reformu ľudských práv v Rwande;

18. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, Bezpečnostnej rade OSN, generálnemu tajomníkovi OSN, inštitúciám Africkej únie, Východoafrickému spoločenstvu, Spoločnému parlamentnému zhromaždeniu AKT – EÚ, vládam a parlamentom členských štátov, obhajcom Victoire Ingabireovej a prezidentovi Rwandy.
